

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ
ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ У ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2. Ідентифікаційний код 41961916

від «26» травня 2022 року № 26/05/22

Першому заступнику
Міністра освіти і науки України
Вітренку Андрію Олександровичу
01135, м. Київ, пр. Перемоги, 10

*Щодо реалізації права на академічну мобільність
здобувачів вищої освіти*

Шановний Андрію Олександровичу!

Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності» від 13 травня 2022 р. № 599 (що набрала чинності 21.05.2022) затверджено у новій редакції Порядок реалізації права на академічну мобільність.

На сьогоднішній день, як ніколи, питання академічної мобільності є актуальним для подальшого розвитку та відновлення освіти в Україні. Так, внаслідок збройної агресії російської федерації проти України мільйони українців змушені були виїхати за кордон для збереження свого життя та здоров'я, своїх дітей та родин.

В той же час, даний Порядок жодним чином не врегульовує питання академічної мобільності українців, які через війну вимушено виїхали з країни і в цьому році вступають до іноземних закладів освіти. Порядок, на відміну від попередньої редакції, не передбачає можливості таким українцям скористатися в майбутньому програмою міжнародної академічної мобільності, щоб мати змогу повернутися додому та певний час навчатися в українських закладах освіти, отримавши після цього як диплом іноземного закладу освіти, так і українського.

Так, абзацами другим - четвертим пункту 1 цього Порядку визначено наступне:

Учасниками академічної мобільності відповідно до цього Порядку можуть бути:

громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають фахову передвищу, вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового/освітньо-творчого рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в певному українському закладі фахової передвищої, вищої освіти (науковій установі) і які на умовах і в порядку, визначених цим Порядком, беруть участь у програмі академічної мобільності в іноземному або іншому українському закладі освіти (науковій установі);

іноземці, особи без громадянства, які здобувають вищу освіту, освіту рівня, аналогічного фаховій передвищій освіті, науковий ступінь або працюють в іноземному закладі освіти або науковій установі і які на умовах і в порядку, визначених цим Порядком, беруть участь у програмі академічної мобільності в певному українському закладі освіти (науковій установі).

Крім того, Порядок визначає поняття іноземного та українського учасників академічної мобільності:

іноземний учасник академічної мобільності (далі - іноземний учасник) - особа, яка відповідає вимогам, зазначеним в абзаці четвертому пункту 1 цього Порядку, і реалізує право на академічну мобільність у певному українському закладі освіти (науковій установі) на умовах і в порядку, визначених цим Порядком;

український учасник академічної мобільності (далі - український учасник) - громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають фахову передвищу, вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового/освітньо-творчого рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва) або працюють за основним місцем роботи в певному українському закладі фахової передвищій, вищій освіти (науковій установі) і реалізують право на академічну мобільність у певному іноземному або українському закладі освіти (науковій установі) на умовах і в порядку, визначених цим Порядком.

Відповідно до пункту 7 Порядку міжнародна академічна мобільність передбачає навчання, виконання програми академічної мобільності українським учасником в іноземному закладі освіти або іноземного учасника - в українському закладі освіти (науковій установі).

Таким чином, громадяни України, які навчаються в іноземному закладі освіти не можуть бути учасниками академічної мобільності. Це є грубим порушенням прав українців в сьгоднішніх реаліях та створенням штучних перепон для повернення молоді в Україну.

Крім зазначеного вище, наявна очевидна дискримінація за формою навчання українських учасників академічної мобільності та іноземних. Так, у відповідній програмі академічної мобільності можуть взяти участь лише українські учасники, які навчаються за денною (очною) формою навчання, в той час як до іноземних учасників не застосовується таке обмеження. Більше того, таке обмеження не застосовується відповідно до міжнародних договорів у сфері академічної мобільності та не було передбачено попередньою редакцією Порядку. Не зрозуміло, чим обґрунтовуються такі зміни, зважаючи на те, що студенти все частіше обирають заочну або дуальну форму навчання, щоб поєднувати його з роботою (часто дистанційною), оскільки в останні роки навчання, здебільшого, проходить дистанційно.

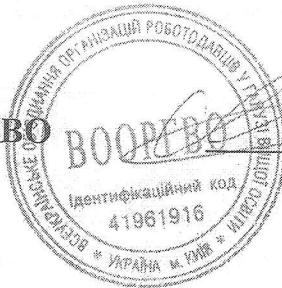
Необхідно звернути увагу і на абзац другий пункту 11 Порядку, відповідно до якого для учасників академічної мобільності, які здобувають освітній ступінь фахового молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, сукупна тривалість участі у

програмі (програмах) академічної мобільності не може перевищувати 50 відсотків тривалості нормативного строку навчання за відповідною освітньою (освітньо-науковою/освітньо-творчою) програмою.

Дане положення жодним чином не відповідає цілям Болонської декларації та її кінцевій меті - створення єдиного Європейського простору вищої освіти. Такі формальні обмеження не дозволяють учасникам академічної мобільності на власний розсуд обирати заклад освіти та країну, в якій студент бажає опанувати ту чи іншу дисципліну. Ми стоїмо на порозі нової ери – інтернаціоналізації вищої освіти. Це, в свою чергу, потребує максимального розширення можливостей та простору для здобуття вищої освіти, а не введення додаткових обмежень.

Таким чином, задля підтримки галузі вищої освіти в Україні та української молоді (у тому числі тієї, що знаходиться за кордоном), необхідно переглянути основні положення Порядку реалізації права на академічну мобільність, зважаючи на викладене вище.

**З повагою,
Голова Ради ВООРГВО**

Р. Г. Щокін